

ТКАЧЕНКОСергій Анатолійович
nukoblikaudit@inbox.ru

д.е.н., доцент кафедри,
в.о. ректора Вищого навчального
закладу «Міжнародний
технологічний університет
«Миколаївська політехніка»

УДК

338.242.2:[65.012.122:338.45.01]

**ЗНАЧЕННЯ
МЕТОДОЛОГІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ
У ДВОФУНКЦІОНАЛЬНОМУ
ЕВОЛЮЦІОНУВАННІ
ЕКОНОМІКО-АНАЛІТИЧНИХ
ПІДРАХУНКІВ**

**THE SIGNIFICANCE OF THE
METHODOLOGY OF EFFECTIVE
ECONOMIC DIAGNOSTICS IN
THE TWOFUNCTIONAL
IMPROVEMENT OF ECONOMIC
AND ANALYTICAL
CALCULATIONS**

ПОТИШНЯК

Олена Миколаївна

д.е.н., доцент, професор кафедри,
Харківський національний технічний
університет сільського
господарства ім. Петра Василенка

У статті визначено, провідне положення серед елементів методу займає методологічне забезпечення, яке представляє сукупність керівних матеріалів, які визначають зміст функції ефективної діагностики та регламентують порядок її здійснення на усіх рівнях ієрархії управління виробництвом. І хоча у перспективних теоретико-методологічних матеріалах із створення функціонально розвинутих систем управління виробничими об'єднаннями та підприємствами промисловості, даний вид забезпечення і знайшов своє висвітлення, сучасна прогресивна практика переконливо свідчить, ефективне функціональне розвинування підсистем системи управління можливе тільки на основі глибокого опрацювання теоретико-методологічних аспектів кожної конкретної функції. Обґрунтовано, методологія надає можливість у більш-менш явному вигляді визначити проектні рішення відносно інформаційного виходу та інформаційного входу завдань ефективної економічної діагностики у функціонально розвинутих системах управління науково-виробничими об'єднаннями і підприємствами промисловості. Комплексно відображаючи усі сторони та процеси виробничо-господарської діяльності об'єднань і підприємств, методологія допомагає сформулювати склад завдань ефективної економічної діагностики, визначити їх взаємозв'язки та послідовність вирішення, що істотно полегшує побудову моделі функціональної структури ефективної діагностики у функціонально розвинутих системах управління науково-виробничими об'єднаннями і підприємствами промисловості. Доведено, що методологія виступає найважливішим таким, який забезпечує елементом методу ефективної економічної діагностики у функціонально розвинутих системах управління об'єднаннями та підприємствами, багато у чому визначає ідеологію і характер проектних рішень за іншими її елементами, які забезпечують. Унаслідок цього очевидно, що розробка, затвердження та передача теоретико-методологічних матеріалів із підсистем (функції) ефективної економічної діагностики об'єднанням і підприємствам, які функціонально розвивають економіко-аналітичні розрахунки, повинні здійснюватися у першу чергу та передувати проведенню планових (програмих) робіт за іншими видами забезпечення.

* * *

В статье определено, ведущее положение среди элементов метода занимает методологическое обеспечение, которое представляет совокупность руководящих материалов, которые определяют содержание функции эффективной диагностики и регламентируют порядок её осуществления на всех уровнях иерархии управления производством. И хотя в перспективных теоретико-методологических материалах по созданию функционально развитых систем управления производственными объединениями и предприятиями промышленности, данный вид обеспечения и нашел своё отражение, современная прогрессивная практика убедительно свидетельствует, эффективное функциональное развитие подсистем системы управления возможно только на основе глубокой проработки теоретико-методологических аспектов каждой конкретной функции. Обосновано, методология даёт возможность в более или менее явном виде определить проектные решения относительно информационного выхода и информационного входа задач эффективной экономической диагностики в функционально развитых системах управления научно-производственными объединениями и предприятиями промышленности. Комплексно отражая все стороны и процессы производственно-хозяйственной деятельности объединений и предприятий, методология помогает сформировать состав задач эффективной экономической диагностики, определить их взаимосвязи и последовательность решения, что существенно облегчает построение модели функциональной структуры эффективной диагностики в функционально развитых системах управления научно-производственными объединениями и предприятиями промышленности. Доказано, что методология выступает важнейшим таким, который обеспечивает элементом метода эффективной экономической диагностики в функционально развитых системах управления объединениями и предприятиями, которые функционально развивают экономико-аналитические расчёты, должны осуществляться в первую очередь и предшествовать проведению работ по другим вариантам обеспечения, др.

* * *

The article determines that the leading position among the elements of the method is methodological support, which represents a set of guidance materials that determine the content of the function of effective diagnostics and regulate its implementation at all levels of the production management hierarchy. And although in promising theoretical and methodological materials on the creation of functionally developed systems of management of industrial associations and industry, this type of provision and found its coverage, modern progressive practice convincingly suggests that effective functional development of the subsystems of the control system is possible only on the basis of a deep study of theoretical-methodological aspects of each particular function. It is substantiated that the methodology provides an opportunity to more or less explicitly determine the design decisions regarding the information output and information input of the tasks of effective economic diagnostics in functionally developed management systems of scientific and production associations and industry enterprises. By fully reflecting all parties and processes of production and economic activity of associations and enterprises, the methodology helps to form the composition of the tasks of effective economic diagnostics, to determine their interconnection and the sequence of decision, which significantly facilitates the construction of a model of the functional structure of effective diagnostics in functionally developed management systems of scientific-industrial associations and industry enterprises. It is proved that the methodology is the most important one that provides an element of the method of effective economic diagnostics in functionally developed management systems of associations and enterprises, largely defining the ideology and nature of design decisions on its other elements that provide. As a result, it is obvious that the development, approval and transfer of theoretical and methodological materials from effective economic diagnostics to associations and enterprises that functionally develop economic and analytical calculations should be carried out in the first place and preceded by carrying out planned (software) works on other types of provision, much more.

Ключові слова: економіко-аналітичне забезпечення, ефективна економічна діагностика, методологія, розвинута, розрахунок, роль і функція

Ключевые слова: методология, развитая, расчёт, роль, функция, цель, экономико-аналитическое обеспечение, эффективная (спорая) диагностика

Keywords: calculation, economic and analytical support, effective economic diagnostics, function, functionally developed, methodological support, role, target

ВСТУП

Функціональне розвинення функції ефективної економічної діагностики у діючих й створюваних у виробничих об'єднаннях та на підприємствах промисловості функціонально розвинутих системах управління передбачає наявність відповідних таких, які забезпечують елементів методу. Елементи, які забезпечують – це комплекси методологічних, програмних, технічних, інформаційних і організаційних проектних рішень, необхідних для створення та функціонування двофункціонально розвинутої ефективної діагностики тощо.

Провідне положення серед перерахованих елементів методу займає методологічне забезпечення, яке представляє сукупність керівних матеріалів (методик та інструкцій, положень та інших), які визначають зміст функції ефективної діагностики і регламентують порядок її здійснення на усіх рівнях ієрархії управління виробництвом (у об'єднанні, на підприємстві, у цехах тощо). І хоча у перспективних теоретико-методологічних матеріалах із створення двофункціонально розвинутих систем управління виробничими об'єднаннями та підприємствами промисловості [1-10] тощо, даний вид забезпечення і знайшов своє висвітлення, сучасна прогресивна практика переконливо свідчить, що ефективне (якісне) двофункціональне розвинення підсистем (функцій) системи управління можливе тільки на основі глибокого опрацювання теоретико-методологічних аспектів кожної конкретної функції.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні ролі методологічного забезпечення функції ефективної економічної діагностики у функціональному процесі аналітичних обчислень.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою даної наукової публікації виступає діалектичний метод та основні положення теорії системи ефективного економічного управління і підсистеми ефективної економічної діагностики. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення та формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретичних методик системи ефективного економічного управління, функції ефективної економічної діагностики) тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ

Роль методології ефективної економічної діагностики надзвичайно велика і у традиційних умовах управління об'єднаннями та підприємствами, але особливо вона зростає в умовах функціонально розвинутих систем управління виробничими об'єднаннями і підприємствами промисловості при двофункціональному еволюціонуванні економіко-аналітичних розрахунків. Функціональне розвинення діагностики веде до утворення якісно нового механізму реалізації цієї функції, до взаємопов'язаного удосконалення та розвитку змісту і методів здійснення діагностики. Тому, процес організації ефективної економічної діагностики у функціонально розвинутих системах управління виробничими об'єднаннями та підприємствами промисловості найбільше відчуває необхідність у науковій теорії, у повноцінних теоретико-методологічних матеріалах. Це пояснюється тим, що методологія ефективної економічної діагностики, будучи описом реальних ситуацій, у яких здійснюється функція діагностики, дозволяє, із одного боку, встановити перелік результатної аналітичної інформації, так необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень, а із іншого – визначити потреби у початковій інформації,

так потрібної для виконання відповідних розрахунків.

Таким чином, методологія надає можливість у більш-менш явному вигляді визначити проектні рішення відносно інформаційного виходу і інформаційного входу завдань ефективної економічної діагностики у функціонально розвинутих системах управління науково-виробничими об'єднаннями та підприємствами промисловості. Комплексно відображаючи усі сторони і процеси виробничо-господарської діяльності об'єднань та підприємств, методологія допомагає сформулювати склад завдань ефективної економічної діагностики, визначити їх взаємозв'язки і послідовність вирішення, що істотно полегшує побудову моделі функціональної структури ефективної діагностики у функціонально розвинутих системах управління науково-виробничими об'єднаннями та підприємствами промисловості тощо.

Пропонуючи способи і прийоми дослідження у оперативному режимі різних аспектів виробничого процесу, методологія тим самим дозволяє визначити склад алгоритмів рішення (принципові схеми рахунку) завдань ефективної економічної діагностики. Надаючи рекомендації відносно використання результатів діагностики, методологія створює можливість вибору найбільш зручних для користувачів методів та форм подання ним вихідної інформації за завданнями ефективної діагностики. Наявний досвід свідчить, що в умовах відсутності повного набору досить точних постановок аналітичних задач методологія є практично єдиним джерелом інформації для вироблення попередніх проектних рішень в області організаційного і технічного забезпечення завдань (цілей) ефективної економічної діагностики.

При цьому якісно розроблені теоретико-методологічні матеріали із ефективної економічної діагностики повинні відповідати наступним засадам:

- забезпечувати реалізацію поставлених цілей дослідження (зробити своєчасно загальні висновки щодо таких, які протікають процесів, виявити тенденції, які намітилися та закономірності, забезпечити можливість складання прогнозу на найближчу перспективу, обґрунтувати методологію для оптимального ефективного управління досліджуваними процесами тощо);

- передбачати необхідні охоплення і безперервність у часі при оперативному вивченні процесів виробничо-господарської діяльності (усі аспекти діяльності виробничих об'єднань та підприємств промисловості – економічні, технічні, соціальні – повинні піддаватися діагностиці в усі часові інтервали, які задаються «кроком» ефективного (рентабельного) управління);

- відображати функціонально необхідні процеси ефективної діагностики, а не такі, які традиційно склалися на тому або іншому об'єкті управління, тощо;

- пропонувані у них способи і прийоми дослідження господарської діяльності повинні бути обґрунтовані й зорієнтовані на отримання необхідної і достатньої результатної економіко-аналітичної інформації, вони не повинні допускати розривів, перекриттів у описі процесів ефективної діагностики, тощо;

- мати системний реалістичний опис моделі вико-

нання підсистеми ефективної економічної діагностики виробничо-господарської діяльності на відповідному рівні керування сучасним прогресивним виробничим процесом галузі (об'єднанні, підприємстві, цеху, дільниці, бригаді і робочому місці) тощо.

ВИСНОВКИ

Таким чином, в узагальненні викладеного можливо зазначити, що методологія виступає найважливішою в тому, що забезпечує елементом методу ефективної економічної діагностики у функціонально розвинутих системах управління об'єднаннями та підприємствами, багато у чому визначає ідеологію і характер проектних рішень за іншими її елементами, що забезпечують. Внаслідок цього очевидно, що розробка, затвердження та передача теоретико-методологічних матеріалів із ефективної економічної діагностики об'єднанням і підприємствам, які функціонально розвивають економіко-аналітичні розрахунки, повинні здійснюватися у першу чергу та передувати проведенню проектних робіт за іншими видами забезпечення тощо.

Список використаних джерел

1. Ашмарина С.И. Методология формирования и использования информационных ресурсов на промышленных предприятиях: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05. Самара, 2004. 381 с.
2. Данилова Л.И. Теория и методология управления имущественным комплексом потребительской кооперации: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05. Новосибирск, 2008. 451 с.
3. Колесников С.Н. Инструментарий бизнеса: современные методологии управления предприятием. Москва, 2001. 326 с.
4. Кузьминов А.Н. Управление в социально-экономических системах на основе моделирования ценозов: теория, методология, инструментарий: диссер. ... доктора экономических наук: 05.13.10. Ростов-на-Дону, 2009. 360 с.
5. Кулаговская Т.А. Теория, методология и практика управления многопродуктовыми материальными потоками в цепях поставок: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05. Санкт-Петербург, 2009. 350 с.
6. Лазарев В.А. Методология управления устойчивостью предприятия: логистическая концепция. Екатеринбург, 2011. 239 с.
7. Малевич Ю.В. Методология управления логистическими функциями в цепях поставок: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05. Санкт-Петербург, 2010. 295 с.
8. Пчелинцева Л.Б. Методология контроллинга в управлении предприятием. Саратов, 2013. 166 с.
9. Совик Л.Е. Бизнес-мониторинг деятельности промышленной организации: концепция, методология, моделирование процессов: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05. Воронеж, 2013. 442 с.
10. Чернышев Б.Н. Сервисный менеджмент: Теория, методология, практика: дис. ... доктора экономических наук: 08.00.05. Москва, 2005. 349 с.

References

1. Ashmarina S.I. Methodology of formation and use of information resources at industrial enterprises: the dissertation ... doctors of economics: 08.00.05. Samara, 2004. 381 p. (in Russian).
2. Danilova L.I. The Theory and methodology of management of a property complex of consumers' co-operative society: the dissertation ... doctors of economics: 08.00.05.

Novosibirsk, 2008. 451 p. (in Russian).

3. Kolesnikov S.N. *Business tools: modern business management methodologies. Moscow, 2001. 326 p. (in Russian).*

4. Kuzminov A.N. *Management in social and economic systems on the basis of modeling of cenoses: the theory, methodology, toolkit: the dissertation ... doctors of economics: 05.13.10. Rostov-on-Don, 2009. 360 p. (in Russian).*

5. Kulagovskaja T.A. *The Theory, methodology and practice of management by multicommodity material streams in chains of deliveries: the dissertation ... doctors of economics: 08.00.05. St. Petersburg, 2009. 350 p. (in Russian).*

6. Lazarev V.A. *Methodology of enterprise sustainability management: logistic concept. Ekaterinburg, 2011. 239 p. (in*

Russian).

7. Malevich Yu.V. *Methodology of management of logistical functions in chains of deliveries: the dissertation ... doctors of economics: 08.00.05. St. Petersburg, 2010. 295 p. (in Russian).*

8. Pchelinceva L.B. *Methodology of controlling in enterprise management. Saratov, 2013. 166 p. (in Russian).*

9. Sovik L.E. *Business monitoring of the industrial organization: the concept, methodology, modeling of processes: the dissertation ... doctors of economics: 08.00.05. Voronezh, 2013. 442 p. (in Russian).*

10. Chernyshev B.N. *Service management: Theory, methodology, practice: the dis. ... doctors of economics: 08.00.05. Moscow, 2005. 349 p. (in Russian).*